

Yiyiniz içiniz ancak israf etmeyiniz (Araf 31)

[Banu Atabay'ın lezzetler.com Yemek Tarifleri Sitesi](http://www.lezzetler.com)

OSMANLI&APOS;DA RAMAZAN GELENEKLERİ

<https://www.hurriyet.com.tr>

11 ayın sultanı Ramazan Osmanlı döneminde heyecanla beklenirdi. Ramazan'ın habercisi hilali müjdeleyenlere 150'şer kuruş verilir.

ZİMEM DEFTERİ

Osmanlı'da Ramazan günlerinde zenginler, hiç tanımadıkları mıntıkaldaki bakkal, manav vb. dükkânlarına girer, onlardan Zimem defterini yani veresiye defterini çıkarmalarını isterdi. Baştan, sondan ve ortadan rastgele sayfaların yekununu yaptırıp, "Silin borçlarını... Allah kabul etsin" der, çeker giderlerdi. Borcu ödenen, borcunu ödeyenin kim olduğunu; borcu sildiren, kimi borçtan kurtardığını bilmezdi.

YAZ TATİLLERİ ÜÇ AYLARDA OLURDU

Cerre çıkmak Ramazan geleneklerinden birisiydi. Osmanlı Devleti'nde medreselerde yaz tatilleri "Üç Aylar" da verilirdi. Bu tatillerde seçilmiş medrese talebeleri hem kendi bilgilerini pekiştirmek, hem de dinî konularda halkı aydınlatmak için İmparatorluğun farklı bölgelerine gönderilirdi. Bu gönderme olayına "cerre çıkmak" denirdi. Medrese öğrencileri için cerre çıkmayı bir noktada bugünkü üniversitelerin staj eğitimleri gibi anlaşılmasında da bir sakınca yoktur.

Osmanlı'da Ramazan'da halk, eşine-dostuna iftar vermeyi büyük bir ibadet kabul eder, misafir ağırlamak için çırpınılırdı. Ramazan boyunca iftar vakitlerinde kapılar açık tutulurdu. Böylece yolda kalan ve ihtiyacı olan herkes istediği eve girer iftar sofrasına dâhil olurdu. Bunun için tanıdık olmaya gerek yoktu ve iftar için gelenin kim olduğu da asla sorulmazdı.

ARİFE ÇİÇEĞİ

Osmanlı'da bayramların bilhassa çocuklar için ayrı bir yeri vardır. Bayramlıklarıyla sokakta gezen çocuklara "Arife Çiçeği" denilirdi. Osmanlı'dan gelen "Arife Çiçeği" kavramı; bayramdan birkaç gün önce yapılan alışverişin ardından çocukların sabırsızlanarak giysilerini bayramdan bir gün önce, yani Arife günü, giyerek dolaşması olarak tanımlanırdı.

OSMANLI&APOS;DA BAYRAM

Osmanlı'da bayram, Sultanın bayram namazı için camiye gelişiyle başlardı. Namaz sonrasında saraya dönen padişah önce annesinin elini öpüp ardından diğer aile efradıyla bayramlaşırdı. Padişah, bayram tebriğinin ardından güzel işlemeli keselerle çocuklara para saçarak onları sevindirirdi.

YÜRÜME ADÂBI

Merdivenden çıkarken erkek arkadan gelirdi ki hem vücudu ifşa olmasın hem de hanımı düşerse tutabilsin diye. Aynı sebeple merdivenden inerken yine erkek önden inerdi. Yolda küçük, büyüğünün önünden yürüyemezdi.

KAHVENİN YANINDA SU VERİLMESİNİN NEDENİ

Kahvenin yanında su gelirdi. Şayet misafir toksa önce kahveyi alır, açsa suyu alırdı. Ona göre ya yemek sofrası hazırlanır ya da meyve ikram edilirdi.

KAPI TOKMAĞI

Kapıların üstünde iki tokmak olurdu; biri kalın biri ince. Gelen bayansa kapıyı ince tokmakla vururdu. Evin hanımı kapıyı ev haliyle bile açardı. Erkekse kalın tokmakla kapıyı vururdu. Evin hanımı kapıyı ya örtünüp açar ya da bir mahremi (kocası, oğlu vs.) açardı.

PENCERENİN ÖNÜNE KOYULAN ÇİÇEKLERİN ANLAMI

Pencerenin önünde sarı çiçek varsa "Bu evde hasta var. Evin önünde hatta bu sokakta gürültü yapma." anlamına gelirdi. Pencerenin önünde kırmızı çiçek varsa "Bu evde gelinlik çağına gelmiş, bekar kız var. Evin önünden geçerken konuşmalarına dikkat et ve küfür etme" anlamına geliyordu.

KAVUKLARIN ANLAMI

Osmanlı'da yüzyılın başında giyilen kavukların şekli ve cinsi herkesin sınıf ve mesleğine göre değişirdi. Kavuğun şekline bakarak o kimsenin mensup olduğu sınıf herkesçe tanınırdı. Böylece kavukların her biri bir sınıfın âdeta âlamet- i farikası haline geldiği için bir kimse bir başkasının giydiği şeyi giyemezdi.

OSMANLI&APOS;DA KAHVEHANELER

Mahalle kahveleri, günümüz kahvelerinden farklı olarak, ilmi, edebi konuşmaların, tarih sohbetlerinin yapıldığı ve hatta şiir ve manzumelerin okunduğu, hikâyelerin anlatıldığı, bilmeyenlerin, bilenlerden istifade ettiği yerlerdi.

© lezzetler.com tarif no:171533 • adı:Osmanlı'da Ramazan Gelenekleri • gönderen:Selver Somuncu • indirme tarihi:08.04.2025 - 08:01